

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چاپ دهم ویرایش هفتم
(چاپ مکرر شصت و یکم، زمستان ۱۳۹۵)

سرشناسه : سیف، علی اکبر، ۱۳۲۰-
عنوان و نام پدیدآورنده : روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش / تألیف علی اکبر سیف.
وضعیت ویراست : [ویراست ۷].
مشخصات نشر : تهران: دوران، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۷۲۵ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۰۸-۲۱-۳
وضعیت فهرست نویسی : فیپا.
یادداشت : واژه نامه.
یادداشت : کتابنامه.
یادداشت : نمایه.
عنوان دیگر : روانشناسی یادگیری و آموزش.
موضوع : روانشناسی تربیتی.
رده بندی کنگره : ۱۳۹۱ ر ۸۸ س / LB ۱۰۵۱
رده بندی دیویی : ۳۷۰ / ۱۵
شماره کتابشناسی ملی : ۲۷۷۸۵۳۷

روانشناسی پرورشی نوین

روانشناسی یادگیری و آموزش

ویرایش هفتم

تألیف

دکتر علی اکبر سیف

استاد دانشگاه علامه طباطبائی



نشر دوران

Modern Educational Psychology
Psychology of Learning and Instruction
Seventh Edition

Ali-Akbar Saif, Ph.D.
Professor of Educational Psychology
Allameh Tabatabaie University
Dowran Publishing Company
Winter, 2017



نشر دوران

www.didavarbook.com
info@didavarbook.com

روانشناسی پرورشی نوین
روانشناسی یادگیری و آموزش
تألیف دکتر علی اکبر سیف

چاپ دهم ویرایش هفتم، زمستان ۱۳۹۵
تیراژ: ۴۱۵۰ نسخه
حروفچینی و صفحه‌آرایی:
حروفچینی هما (امید سید کاظمی)
چاپ شاهین، صحافی نوری
عکس روی جلد: منظره‌ای از کوهپایه‌های شمال پونک، تهران
عکاس: دکتر علی اکبر سیف

حق هر گونه چاپ و انتشار محفوظ است.

مرکز پخش:



کتاب دیدآور

تلفن: ۶۶۹۵۴۷۴۸ (۸ خط) تلفکس: ۶۶۹۶۱۷۴۸
خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان روانمهر، پلاک ۸۴، طبقه اول، ساختمان دیدآور
قیمت: ۴۵۰۰۰۰۰ ریال

پیشگفتار ویرایش هفتم

از ویرایش ششم کتاب روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش که چاپ اول آن در پاییز ۱۳۸۶ منتشر شد هفت سال می‌گذرد. از آن زمان تاکنون کتاب یازده بار تجدید چاپ شده است. هرچند که من برای هر چاپ جدید کتاب تغییراتی جزئی در آن اعمال کرده و اشکالات موجود را برطرف نموده‌ام، اما هیچ‌یک از آن تغییرات در حد ویرایش نبوده است. برای ویرایش فعلی (ویرایش هفتم، چاپ مکرر پنجاه و دوم) کتاب را کلاً مورد بازبینی قرار داده، تمام محتوا را به دقت بررسی و غلط‌گیری کرده، و به کتاب موضوعهای تازه‌ای افزوده‌ام. این موضوعهای تازه برگرفته و استخراج‌شده از پژوهشها و کتابهای تخصصی روانشناسی پرورشی بوده که در طی هفت سال گذشته به دست من رسیده‌اند. کوشیده‌ام تا به کمک این منابع تازه بر غنای کتاب بیفزایم، در عین حال که هیچ چیزی از ویرایش قبلی کم نکرده‌ام. به طور کلی، تغییرات اعمال‌شده در ویرایش هفتم کتاب روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش به قرار زیرند:

۱. افزودن مطالب تازه‌ای به فصل ۱ با عنوان "مجموعه دانش حرفه‌ای معلمان".
۲. ایجاد تغییراتی در فصل ۲، مبحث "پژوهش توصیفی"، و افزودن مطالب جدیدی زیر عنوان تازه "پژوهش کیفی"، و نیز اضافه کردن مطالبی به مبحث "اقدام‌پژوهی".
۳. افزودن مطالب تازه‌ای به مباحث "هوش و تفکر" و "نوپیازهای‌ها" به فصل مربوط به نظریه رشد شناختی پیازه (فصل ۳).
۴. افزودن مطالب تازه‌ای به مبحث "خودنظم‌دهی" در فصل ۶، نظریه بندورا.
۵. ایجاد تغییراتی در مبحث مربوط به "اقسام دانش" در فصل ۷، نظریه خبرپردازی.
۶. افزودن مطالب تازه‌ای به "رویکرد اجتماعی-فرهنگی" انگیزش و "نظریه برانگیختگی" به فصل انگیزش در یادگیری (فصل ۹).
۷. ایجاد تغییراتی به مبحث "سبکهای یادگیری" در فصل ۱۰.
۸. افزودن مطالب تازه‌ای به مبحث "انواع تفکر" و "نظریه‌های مربوط به مفهوم‌سازی" (فصل ۱۳).
۹. افزودن مطالب تازه‌ای به مبحث "هدفهای آموزشی" و "استانداردهای تحصیلی" (فصل ۱۰).
۱۰. افزودن مطالب تازه‌ای به مبحث "تکالیف درسی" (فصل ۱۷).
۱۱. افزودن مطالب تازه‌ای به مبحث "آموزش مستقیم" (فصل ۱۸).
۱۲. افزودن مطالب تازه‌ای به مبحث "آموزش براساس کامپیوتر" (فصل ۱۸).
۱۳. افزودن مطالب تازه‌ای به مبحث "سبکهای اداره کلاس درس" (فصل ۲۰).
۱۴. ایجاد تغییراتی در مبحث "روشهای نگهداری رفتار" و افزودن مطالب تازه‌ای به آن (فصل ۲۰).
۱۵. علاوه بر موارد بالا، نکات مختلفی از یک کلمه تا چند سطر به جای‌جای کتاب افزوده شده است.

خانم فرزانه ارشادی در تصحیح فرمهای چاپی و تکمیل فهرستهای ویرایش هفتم کتاب روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش به من کمک کرده‌اند. از ایشان سپاسگزارم. امیدوارم ویرایش فعلی کتاب مانند ویرایشهای قبلی مورد استفاده همکاران و دانشجویان قرار گیرد. موفقیت روزافزون همه شما را آرزو مندم.

دکتر علی اکبر سیف
تیر ۱۳۹۱

بیشگفتار ویرایش ششم

کتابی که پیش رو دارید ویرایش ششم و چاپ چهارم کتابی است که نخستین بار در سال ۱۳۵۵ با نام **روانشناسی یادگیری و تدریس (روانشناسی تربیتی)** به وسیله انتشارات دانشگاه سپاهیان انقلاب سابق منتشر شد. زمانی که من نخستین بار در سال ۱۳۵۲، پس از فراغ از تحصیل از آمریکا با درجه دکتری در رشته روانشناسی تربیتی از دانشگاه ایلینویز جنوبی و بازگشت به ایران، در دانشگاه سپاهیان انقلاب سابق مشغول به تدریس درس روانشناسی تربیتی شدم، کتاب درسی مناسبی به زبان فارسی برای این موضوع موجود نبود، و چند کتابی که تا آن زمان با عنوان **روانشناسی تربیتی یا روانشناسی پرورشی** به فارسی تألیف و ترجمه شده بودند یا از موضوع روانشناسی تربیتی فاصله داشتند یا منعکس کننده زمینه‌های تجربی و نتایج تحقیقات تازه آن زمان علم روانشناسی تربیتی نبودند.

من در مدت چهار سال تحصیل در دوره‌های فوق لیسانس (یا به تعبیر امروزی کارشناسی ارشد) و دکتری روانشناسی تربیتی در آمریکا با کتابها و منابع مختلفی در زمینه روانشناسی تربیتی آشنا شده بودم و در دوره دکتری نیز به تدریس یک درس چهارواحدی روانشناسی تربیتی در سطح لیسانس (کارشناسی) اشتغال داشتم و از کتابهای جدید روانشناسی تربیتی به عنوان کتاب درسی و کمک‌درسی برای دانشجویانم استفاده می‌کردم. کتابها و یادداشتهایی که با خود به وطن آورده بودم دست‌مایه من شدند برای تهیه مقدمات یک کتاب درسی روانشناسی تربیتی برای دانشجویانم در ایران. طی سه سال اولی که در ایران به تدریس درس روانشناسی تربیتی مشغول بودم حاصل مطالعات و تحقیقاتم را به صورت جزوه در اختیار دانشجویانم قرار می‌دادم تا اینکه سرانجام آنها را سازمان دادم و در قالب یک کتاب درسی حدود ۴۰۰ صفحه‌ای با عنوان **روانشناسی یادگیری و تدریس (روانشناسی تربیتی)** در سال ۱۳۵۵ به چاپ رساندم. ویژگی آن کتاب در مقدمه‌اش به صورت زیر بیان شده بود: "در تألیف کتاب حاضر سعی شده است تا جدیدترین یافته‌های علمی روانشناسی تربیتی معرفی شوند و کوشش به عمل آمده تا از ارائه مباحثی که پشتوانه تجربی چندانی ندارند خودداری شود."

کتاب با استقبال دانشگاهیان روبه‌رو شد و در سال ۱۳۵۸ ویرایش دوم آن نیز در مجموعه انتشارات دانشگاه سپاهیان انقلاب که آن زمان به دانشگاه ابوریحان بیرونی تغییر نام یافته بود منتشر شد. ویرایش سوم کتاب با تجدید نظر و اضافات و با تغییر عنوان به **روانشناسی پرورشی (روانشناسی یادگیری و آموزش)** در سال ۱۳۶۳ به وسیله انتشارات آگاه چاپ شد. (در آن تاریخ، دانشگاه ابوریحان بیرونی، دانشگاه سپاهیان انقلاب سابق، با چند دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی دیگر ادغام شده و از ترکیب آنها مجتمع دانشگاهی ادبیات و علوم انسانی به وجود آمده بود که بعداً به دانشگاه علامه طباطبایی تغییر نام یافت). ویرایش چهارم **روانشناسی پرورشی (روانشناسی یادگیری و آموزش)** نیز در سال ۱۳۶۸ به چاپ رسید.

چهار ویرایش اول کتاب در مجموع ۲۲ بار تجدیدچاپ شدند. ویرایش پنجم با ساختار کاملاً

متفاوت و مطالب جدید با نام روانشناسی پرورشی (روانشناسی یادگیری و آموزش)، ویراست نو، در سال ۱۳۷۹ منتشر شد؛ این ویرایش نیز هفده بار تجدید چاپ شد. من در طول عمر این کتاب، همواره پس از انتشار چاپ اول هر ویرایش آن را در کلاسهای دانشگاهی خودم درس می‌دادم و به کمک دانشجویان و همکارانم اشکالات را پیدا نموده، به رفع آنها می‌کوشیده‌ام. همچنین با استفاده از پیشنهادهاى رسیده از سوی همکاران و دانشجویان و مراجعه به منابع و پژوهشهای جدید به جمع‌آوری مطلب برای ویرایش بعدی اقدام می‌کرده‌ام. از زمان انتشار چاپ اول ویرایش پنجم (۱۳۷۹) به بعد نیز همه پیشنهادهاى رسیده را مورد ملاحظه قرار دادم و تمام منابع علمی و پژوهشی را که توانستم به دست بیاورم مطالعه و از آنها برای ویرایش جدید یادداشت‌برداری کردم و در طی دو سال اخیر به تدوین و تنظیم آنها و آماده ساختن ویرایش تازه (ویرایش ششم) پرداختم. ماحصل آن کتابی است که اکنون در اختیار شماست. افزودن واژه نوین به عنوان کتاب بدین منظور بوده است که تأکید شود ویرایش جدید نسبت به ویرایشهای قبلی، هم از نظر سازمان‌بندی و هم از لحاظ محتوا، یک اثر نو است. ویژگیهای عمده روانشناسی پرورشی نوین (ویرایش ششم) به قرار زیرند:

۱. تبدیل فصل رشد شناختی از یک فصل به دو فصل، به سبب اضافه شدن مطالبی به مبحث رشد شناختی نظریه‌های ویگوتسکی و برونر. یعنی اختصاص یک فصل به پیازه و یک فصل جدید به ویگوتسکی و برونر.
۲. حذف فصلهای ۴ و ۵ و ادغام مطالب آنها در بخش ششم (بخش آموزش)
۳. تجدید نظر اساسی در مطالب مربوط به روشهای آموزش و بازنویسی تمامی آنها در قالب فصلها و عنوانهای تازه
۴. افزودن یک بخش تازه به کتاب با عنوان تفاوت‌های فردی در یادگیری با دو فصل "سبکهای یادگیری و تفکر" (فصل ۱۰) و "راهبردهای یادگیری و مطالعه" (فصل ۱۱)
۵. حذف فصلهای مربوط به آموزش برای یادگیری در حد تسلط و آموزش برنامه‌ای، و به جای آنها افزودن مطالب جدیدتری در بخش آموزش. در عین حال، روش آموزش برای یادگیری در حد تسلط و برنامه‌های آموزشی مختصر شده و در فصل مربوط به روشهای آموزش مستقیم قرار گرفته‌اند.
۶. تجدید سازمان بخش آموزش و دسته‌بندی روشهای آموزش به روشهای آموزش معلم-محور (از جمله روش سخنرانی و روشهای آموزش مستقیم) و آموزش یادگیرنده-محور (از جمله روشهای بحث کلاسی، یادگیری اکتشافی، و یادگیری مشارکتی).
۷. بازنویسی کامل دو فصل آخر کتاب (بخش هفتم) با توجه به یافته‌ها و نظریه‌های جدید سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، و افزودن یک مبحث تازه با عنوان "دیدگاههای موافق و مخالف نمره و نمره‌گذاری"
۸. حذف فصل دوم "پیشینه نگارش کتاب درسی دانشگاهی در زمینه روانشناسی پرورشی در ایران". علت حذف این فصل چاپ کتابهای متعدد با عنوان روانشناسی تربیتی و عناوین مشابه به

فارسی در قالب تألیف و ترجمه در سالهای اخیر به گونه‌ای است که تصمیم‌گیری دربارهٔ اینکه کدام‌ها کتاب درسی دانشگاهی هستند و کدام‌ها نیستند کار دشواری است. امیدوارم ویرایش تازه کتاب مانند ویرایشهای قبلی مورد استفادهٔ همکاران و دانشجویان گرامی واقع شود. همچنان در انتظار نظرها و پیشنهادهای سازنده آنان هستم.

* * * * *

خانم مهرناز اسحاق‌نیا در تصحیح فرمهای چاپی ویرایش ششم کتاب و تهیهٔ فهرستهای مختلف زحمت زیادی کشیده‌اند. از ایشان سپاسگزارم.

دکتر علی‌اکبر سیف

شهریور ۱۳۸۶

توضیحاتی دربارهٔ ویژگیهای چاپ دوم ویرایش ششم

به رغم کوششهای زیادی که برای غلطگیری مطالب کتاب در چاپ اول ویرایش ششم به عمل آمد، آن‌گونه که من می‌خواستم، بی‌عیب و نقص از آب در نیامد. از این رو، برای چاپ دوم، کتاب را باز هم به طور کامل بازخوانی و غلطگیری کردم. در ضمن، این فرصت را غنیمت شمردم و مطالب را مجدداً ویرایش کردم. یعنی، علاوه بر اصلاح غلطهای چاپی، هر جا کلمه، عبارت، پاراگراف یا شکل و نموداری مورد پسندم نبود آن را تغییر دادم و هر مطلب مهمی را که از قلم افتاده بود یا در فاصلهٔ چاپ قبلی و چاپ حاضر یافتم، در حدی که فضای صفحه‌بندی درون فصلها اجازه می‌داد، به کتاب افزودم. در مجموع، تغییرات اعمال‌شده در چاپ دوم ویرایش ششم (چاپ چهل و یکم) به قرار زیرند:

۱. تصحیح غلطهای تمام کتاب، شامل متن، پانویسها، شکلها، نمودارها، و پیوستها

۲. بازنویسی بندهایی از قسمتهای زیر:

الف - آموزش و تدریس (فصل ۱)

ب - تعمیم و تمیز محرک، در نظریهٔ شرطی‌سازی پاسخگر پاولف (فصل ۵)

پ - یادگیری خودنظم‌دهی، در نظریهٔ یادگیری شناختی-اجتماعی بندورا (فصل ۶)

ت - رابطهٔ بین اسنادهای مختلف و پیامدهای عاطفی آنها، در نظریهٔ انگیزشی نسبت دادن (فصل ۹)

ث - سبکهای یادگیری همگرا، واگرا، جذب‌کننده، و انطباق‌یابنده (فصل ۱۰)

ج - طبقه‌بندی جانسون-لیرد از تفکر (فصل ۱۳)

چ - توضیح دادن، در آموزش به کمک سخنرانی (فصل ۱۷)

ح - آموزش برخط (فصل ۱۸)

۳. افزودن مطالب تازه‌ای به قسمتهای زیر:

الف - تعریف آموزش (فصل ۱)

ب - اقدام‌پژوهی (فصل ۲)

- پ - ویژگیهای شناختی کودکان مرحله عملیات عینی، در نظریه رشدشناختی پیاژه (فصل ۳)
- ت - یادگیری از راه بینش، در نظریه یادگیری گشتالت (فصل ۶)
- ث - یادگیری خودنظم‌دهی، در نظریه یادگیری شناختی-اجتماعی بندورا (فصل ۶)
- ج - استفاده از واسطه‌ها، در راهبردهای شناختی (فصل ۱۱)
- چ - آموزش راهبردهای یادگیری (فصل ۱۱)
- ح - تعریف تعریف، در مفهوم‌سازی (فصل ۱۳)
- خ - نمونه هدفهای بین راه، در هدفهای نهایی، بین راه، و ورودی (فصل ۱۵)
- د - رفع مشکل کمبود انگیزش برای یادگیری، در سنجش آغازین (فصل ۱۵)
- ذ - توضیح دادن، در آموزش به کمک روش سخنرانی (فصل ۱۷)
۴. بازآرایی شکل‌های نظریه رشدشناختی پیاژه (فصل ۳)؛ اصلاح جدول ۲-۴، مربوط به نظریه رشدشناختی ویگوتسکی (فصل ۴)؛ تکمیل شکل ۱-۱۳، مربوط به طبقه‌بندی تفکر (فصل ۱۳)؛ بازآرایی جدول ۱-۱۴، مربوط به سنجش تفکر و اگر در دیدگاه گیلفورد نسبت به آفرینندگی (فصل ۱۴)؛ تکمیل جدول ۲-۱۶، مربوط به طبقه‌بندی هدفهای آموزشی بر اساس انواع یادگیری (فصل ۱۶)؛ و بازآرایی شکل ۱-۱۸، مربوط به انواع روشهای آموزش مستقیم (فصل ۱۸)
۵. افزودن سؤالهای عینی تازه به فصلهای ۱، ۴، ۵، ۸، ۹، ۱۴، ۱۵، ۱۶، و ۱۷
۶. بازنویسی کامل فهرست موضوعی و تکمیل و غلط‌گیری آن
۷. تکمیل فهرست نامها
۸. اصلاح و غلط‌گیری واژه‌نامه‌های انگلیسی-فارسی و فارسی-انگلیسی
- لازم به گفتن است که آقایان ناصر بخشی و مهران بخشی، ناشران محترم کتاب، در پذیرش تغییرات مکرری که من در این کتاب و سایر کتابهایم که ایشان زحمت چاپشان را بر عهده دارند اعمال می‌کنم همواره با گشاده‌رویی برخورد می‌کنند و در فراهم آوردن امکانات چاپ به موقع از هیچ کوششی فروگذار نیستند. از ایشان کمال سپاسگزاری را دارم.
- دکتر علی اکبر سیف
فروردین ۱۳۸۷
- * * * * *
- در ضمن، رسم‌الخط این کتاب عمدتاً منطبق بر سفارشهای منبع زیر است:
دستور خط فارسی، مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی. تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی (نشر آثار)، ۱۳۸۱.

فهرست محتوایی (مختصر)

۲۳	راهنمای مطالعه کتاب
۲۵	هدفهای کلی کتاب
۲۷	بخش اول: تعریف، موضوع، و روشهای پژوهش روانشناسی پرورشی
۲۹	فصل ۱: یادگیری، آموزش، و روانشناسی پرورشی
۴۷	فصل ۲: پژوهش در روانشناسی پرورشی
۷۴	بخش دوم: رشد (تحول) شناختی
۷۵	فصل ۳: نظریه رشد شناختی پیاژه
۱۰۱	فصل ۴: نظریه‌های رشد شناختی ویگوتسکی و برونر
۱۲۵	بخش سوم: یادگیری و انگیزش
۱۲۷	فصل ۵: نظریه‌های یادگیری رفتاری: پاولف، ثرندایک، و اسکینر
۱۵۵	فصل ۶: نظریه‌های یادگیری شناختی: گشتالت، آزوبل، و بندورا
۱۹۳	فصل ۷: نظریه‌های یادگیری شناختی خبرپردازی: نظام یاد
۲۱۷	فصل ۸: نظریه‌های یادگیری سازنده‌گرایی
۲۳۹	فصل ۹: انگیزش در یادگیری
۲۶۷	بخش چهارم: تفاوت‌های فردی در یادگیری
۲۶۹	فصل ۱۰: سبک‌های یادگیری و تفکر
۲۹۵	فصل ۱۱: راهبردهای یادگیری و مطالعه: شناخت و فراشناخت
۳۳۱	بخش پنجم: هوش و تفکر
۳۳۳	فصل ۱۲: هوش
۳۵۵	فصل ۱۳: تفکر: مفهوم‌سازی و قاعده‌آموزی
۳۸۱	فصل ۱۴: تفکر: حل مسئله، تفکر انتقادی، و آفرینندگی
۴۲۳	بخش ششم: آموزش
۴۲۵	فصل ۱۵: طراحی آموزشی، هدفهای آموزشی، و آمادگی برای یادگیری
۴۵۷	فصل ۱۶: طبقه‌بندی هدفهای آموزشی
۴۸۳	فصل ۱۷: آموزش معلم-محور: آموزش به کمک سخنرانی
۵۱۳	فصل ۱۸: آموزش معلم-محور: آموزش مستقیم
۵۳۵	فصل ۱۹: آموزش یادگیرنده-محور
۵۶۳	فصل ۲۰: اداره کلاس درس: آموزش به کمک تغییر رفتار
۵۹۵	بخش هفتم: سنجش و ارزشیابی
۵۹۷	فصل ۲۱: سنجش یادگیری
۶۲۵	فصل ۲۲: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

فهرست محتوایی

(مفصل)

۷۶	تعریف رشد	۲۳	راهنمای مطالعه کتاب
۷۶	تعریف رشد شناختی	۲۵	هدفهای کلی کتاب
۷۷	نظریه رشد شناختی پیاژه		
۷۷	مفاهیم نظری		
۸۳	مراحل رشد شناختی		
	کاربردهای آموزشی نظریه رشد شناختی		
۹۳	پیاژه		
۹۶	انتقاد از نظریه پیاژه و وضعیت کنونی آن		
	نظریه‌های نوپیاژه‌ای و رویکرد خبرپردازی		
۹۷	رشد شناختی		
۹۸	خلاصه فصل		
۹۹	پرسش و تمرین		
	فصل ۴: نظریه‌های رشد شناختی		
۱۰۱	ویگوتسکی و برونر		
۱۰۲	نظریه رشد شناختی ویگوتسکی		
	اهمیت فرهنگ و زمینه اجتماعی-تاریخی		
۱۰۲	در تحول شناختی		
۱۰۲	کارکردهای نخستین و عالی ذهنی		
۱۰۳	درونی‌سازی		
۱۰۵	تفکر و زبان		
۱۰۶	خودنظم‌دهی		
۱۰۷	منطقه تقریبی رشد		
۱۰۸	تکیه‌گاه‌سازی		
	کاربردهای آموزشی نظریه رشد		
۱۱۰	شناختی ویگوتسکی		
۱۱۲	مقایسه نظریه ویگوتسکی با نظریه پیاژه		
۱۱۴	نظریه رشد شناختی برونر		
۱۱۵	مراحل رشد شناختی		
۱۱۷	توالی مراحل رشد		
۱۱۷	نظریه یادگیری برونر		
۱۱۸	طراحی برنامه درسی در نظریه برونر		
۱۲۰	کاربردهای آموزشی نظریه رشد شناختی برونر		
			بخش اول: تعریف، موضوع، و روشهای پژوهش روانشناسی پرورشی
			فصل ۱: یادگیری، آموزش، و روانشناسی پرورشی
			روانشناسی پرورشی
			تعریف یادگیری
			تعریف آموزش
			آموزش در مقایسه با تدریس
			تعریف پرورش
			پرورش و کارآموزی
			تعریف و موضوع روانشناسی پرورشی
			مجموعه دانش حرفه‌ای معلمان
			خلاصه فصل
			پرسش و تمرین
			فصل ۲: پژوهش در روانشناسی پرورشی
			پژوهش توصیفی
			پژوهش کیفی
			پژوهش کمی
			پژوهش همبستگی
			پژوهش آزمایشی
			اقدام پژوهی
			مقایسه پژوهش کمی با پژوهش کیفی
			مراحل انجام پژوهش
			اصل، قانون، و نظریه علمی
			اهمیت نظریه‌های علمی برای معلمان
			خلاصه فصل
			پرسش و تمرین
			بخش دوم: رشد (تحول) شناختی
			فصل ۳: نظریه رشد شناختی پیاژه

۱۵۶	نظریه یادگیری گشتالت	۱۲۱	مقایسه نظریه برونر با نظریه ویگوتسکی
۱۵۶	تعریف مفهوم گشتالت	۱۲۲	خلاصه فصل
۱۵۷	تعریف یادگیری در نظریه گشتالت	۱۲۴	پرسش و تمرین
۱۵۷	تعریف بینش		
۱۵۹	قوانین سازمان ادراکی	۱۲۵	پنجشنبه سوم: یادگیری و انگیزش
۱۶۲	کاربردهای آموزشی نظریه گشتالت		
۱۶۵	نظریه یادگیری معنی‌دار کلامی آزوبل		فصل ۵: نظریه‌های یادگیری رفتاری:
۱۶۵	هرم ساخت شناختی	۱۲۷	پاولف، ثرندایک، و اسکینر
۱۶۶	معنی‌دار بودن یادگیری		نظریه شرطی‌سازی پاسخگر یا کلاسیک
۱۶۷	یادگیری مطالب معنی‌دار	۱۲۸	پاولفی
۱۶۸	مشمول‌کننده‌ها	۱۲۸	فرایند شرطی کردن رفتار پاسخگر
	کاربردهای آموزشی نظریه یادگیری	۱۳۰	خاموش کردن رفتار پاسخگر
۱۶۹	معنی‌دار کلامی	۱۳۱	بازگشت خودبه‌خودی
	کنترل عوامل مؤثر در یادگیری	۱۳۱	تعمیم و تمیز محرک
۱۷۰	و یادداری مطالب معنی‌دار	۱۳۲	شرطی شدن در سطح بالاتر
۱۷۰	پیش‌سازمان‌دهنده		مقایسه تعمیم محرک و شرطی شدن
۱۷۳	انگیزش و یادگیری معنی‌دار	۱۳۵	در سطح بالاتر
۱۷۴	نظریه یادگیری شناختی-اجتماعی بندورا	۱۳۵	اهمیت فرایند شرطی‌سازی پاسخگر
۱۷۵	تعیین‌گری متقابل	۱۳۶	در امور انسانی
۱۷۵	یادگیری از راه مشاهده	۱۳۶	راهی برای مقابله با اضطراب امتحانی
	مراحل یا فرایندهای یادگیری از راه	۱۳۸	نظریه شرطی‌سازی وسیله‌ای ثرندایک
۱۷۶	مشاهده	۱۴۰	نظریه شرطی‌سازی کنشگر اسکینر
۱۸۱	یادگیری خودنظم‌دهی	۱۴۱	رفتار پاسخگر و رفتار کنشگر
۱۸۲	نقش خودکارآمدی در خودنظم‌دهی	۱۴۱	تقویت رفتار کنشگر
	آموزش خودنظم‌دهی به کمک برنامه	۱۴۴	تنبیه رفتار کنشگر
۱۸۳	تغییر شناختی-رفتاری	۱۴۵	خاموشی رفتار کنشگر
۱۸۴	هم‌نظم‌دهی	۱۴۵	بازگشت خودبه‌خودی
۱۸۵	عاملیت انسانی	۱۴۵	تعمیم و تمیز محرک
	کاربردهای آموزشی نظریه	۱۴۷	تعمیم پاسخ و تفکیک پاسخ
۱۸۶	یادگیری شناختی-اجتماعی	۱۴۸	کنترل محرکی
۱۸۹	خلاصه فصل	۱۴۹	مقایسه شرطی‌سازی پاسخگر با
۱۹۰	پرسش و تمرین		شرطی‌سازی کنشگر
	فصل ۷: نظریه‌های یادگیری	۱۵۰	کاربرد نظریه شرطی‌سازی کنشگر در اداره
۱۹۳	شناختی خبرپردازی: نظام یاد	۱۵۰	امور انسان
۱۹۴	نظریه سه‌مرحله‌ای خبرپردازی	۱۵۲	خلاصه فصل
۱۹۵	ثبت حسی		پرسش و تمرین
۱۹۷	حافظه کوتاه‌مدت یا حافظه فعال		فصل ۶: نظریه‌های یادگیری شناختی:
۲۰۰	حافظه درازمدت	۱۵۵	گشتالت، آزوبل، و بندورا

۲۴۵	رویکرد اجتماعی-فرهنگی	۲۰۱	اقسام حافظه درازمدت
۲۴۶	رویکرد انتظار ضرب در ارزش		اقسام دانش قابل ذخیره در حافظه
۲۴۷	نظریه برانگیختگی	۲۰۴	درازمدت
۲۴۸	نظریه انگیزش پیشرفت		گنجایش و طول مدت نگهداری
۲۵۰	نظریه انگیزشی نسبت دادن	۲۰۶	اطلاعات در حافظه درازمدت
۲۵۶	درماندگی آموخته شده	۲۰۷	نظریه‌های تازه‌تر خبرپردازی
	کاربردهای آموزشی نظریه انگیزشی	۲۰۷	نظریه سطوح پردازش
۲۵۶	نسبت دادن	۲۰۹	نظریه رمز دوگانه
	نتایج پژوهش‌های مربوط به رابطه بین	۲۰۹	نظریه پردازش توزیع موازی
۲۵۷	انگیزش و یادگیری	۲۱۰	نظریه پیوندگرایی
۲۵۸	فنون ایجاد انگیزش در یادگیرندگان	۲۱۰	یادآوری و فراموشی
۲۶۳	خلاصه فصل	۲۱۰	علت حذف اطلاعات از ثبت حسی
۲۶۵	پرسش و تمرین	۲۱۱	علت فراموشی اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت
		۲۱۱	علت فراموشی اطلاعات از حافظه درازمدت
۲۶۷	بخش چهارم: تفاوت‌های فردی در یادگیری		کاربردهای آموزشی نظریه‌های
		۲۱۲	یادگیری خبرپردازی
۲۶۹	فصل ۱۰: سبک‌های یادگیری و تفکر	۲۱۴	خلاصه فصل
۲۷۰	سبک‌های یادگیری	۲۱۶	پرسش و تمرین
۲۷۱	انواع سبک‌های یادگیری		
۲۷۲	سبک‌های یادگیری شناختی	۲۱۷	فصل ۸: نظریه‌های یادگیری سازنده‌گرایی
۲۸۷	سبک‌های تفکر		مقایسه سازنده‌گرایی با خبرپردازی و
۲۸۸	سبک تفکر قانون‌گذارانه	۲۱۸	رفتارگرایی
۲۸۸	سبک تفکر اجرایی	۲۲۱	نظریه‌های سازنده‌گرایی
۲۸۸	سبک تفکر قضایی	۲۲۳	سازنده‌گرایی روانشناختی یا درون‌زاد
	نتایج پژوهش‌های مربوط به سبک‌های	۲۲۴	سازنده‌گرایی برون‌زاد
۲۸۹	یادگیری و تفکر	۲۲۵	سازنده‌گرایی اجتماعی یا دیالکتیکی
	چگونگی برخورد معلم با یادگیرندگان	۲۲۷	سازنده‌گرایی رادیکال
۲۹۱	دارای سبک‌های مختلف	۲۲۸	شناخت موقعیتی در مقابل شناخت کلی
	بحث انتقادی درباره سبک‌های یادگیری	۲۲۹	کاربردهای آموزشی نظریه‌های سازنده‌گرایی
۲۹۲	و تفکر	۲۳۶	خلاصه فصل
۲۹۳	خلاصه فصل	۲۳۷	پرسش و تمرین
۲۹۴	پرسش و تمرین	۲۳۹	فصل ۹: انگیزش در یادگیری
		۲۴۰	تعریف انگیزش و انگیزه
۲۹۵	فصل ۱۱: راهبردهای یادگیری و	۲۴۱	رویکردهای مختلف انگیزشی
	مطالعه: شناخت و فراشناخت	۲۴۱	رویکرد رفتاری
۲۹۶	تعریف راهبرد یادگیری و مطالعه	۲۴۱	رویکرد شناختی
۲۹۶	شناخت	۲۴۲	رویکرد انسان‌گرایی
۲۹۷	فراشناخت		

۳۴۵	توزیع بهنجار نمره‌های هوش	۲۹۷	فرایادگیری
۳۴۵	هوشبهر و استثنایی بودن	۲۹۸	راهبردهای شناختی
۳۴۸	انواع استثناییها	۲۹۸	تکرار یا مرور
۳۴۹	آموزش هوش	۳۰۰	بسط یا گسترش معنایی
۳۵۰	غنی‌سازی مؤثر	۳۰۴	سازمان‌دهی
۳۵۰	تمرین سنجیده	۳۰۷	راهبردهای فراشناختی
۳۵۲	خلاصه فصل	۳۱۰	برنامه‌ریزی
۳۵۴	پرسش و تمرین	۳۱۰	نظارت و ارزشیابی
۳۵۵	فصل ۱۳: تفکر: مفهوم‌سازی و قاعده‌آموزی	۳۱۱	نظم‌دهی
۳۵۶	تعریف تفکر	۳۱۱	ویژگیهای یادگیرندگان راهبردی
۳۵۶	شناخت، ادراک، یادگیری، و تفکر	۳۱۳	آموزش راهبردهای یادگیری: شناختی و فراشناختی
۳۵۷	انواع تفکر	۳۱۳	روش پس‌ختم یا روش پس‌خبا
۳۶۰	مفهوم‌سازی	۳۱۶	روش کاپس
۳۶۰	تعریف مفهوم	۳۱۶	روش مردرد
۳۶۲	ویژگیهای مفهوم	۳۱۸	روش آموزش متقابل
۳۶۵	نظریه‌های مربوط به مفهوم‌سازی	۳۱۹	روش مطالعه مشارکتی
۳۶۵	نظریه کلاسیک مفهوم‌سازی	۳۲۰	روش آموزش هم‌شاگردی
۳۶۵	نظریه الگوی اصلی مفهوم‌سازی	۳۲۱	روش پرسیدن دوجانبه
۳۶۷	نظریه نمونه مفهوم‌سازی	۳۲۳	سنجش راهبردهای شناختی و فراشناختی
۳۶۷	طبقه‌بندی مفاهیم		نتایج پژوهشهای انجام شده درباره تأثیر استفاده از راهبردهای شناختی و فراشناختی بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی
۳۷۰	روش آموزش مفاهیم	۳۲۴	
۳۷۰	مراحل آموزش مفاهیم	۳۲۸	خلاصه فصل
۳۷۳	قاعده‌آموزی	۳۲۹	پرسش و تمرین
۳۷۳	تعریف قاعده		
۳۷۵	روش آموزش قواعد یا اصول		
۳۷۸	خلاصه فصل		
۳۷۹	پرسش و تمرین	۳۳۱	پنج‌گوشی پنجم: هوش و تفکر
	فصل ۱۴: تفکر: حل مسئله، تفکر انتقادی، و آفرینندگی	۳۳۳	فصل ۱۲: هوش
۳۸۱	انتقادی، و آفرینندگی	۳۳۴	تعریف هوش
۳۸۲	حل مسئله	۳۳۵	نظریه‌های هوش
۳۸۲	تعریف و ویژگیهای مسئله و حل مسئله	۳۳۵	اقدامات نخستین آلفرد بینه
۳۸۳	حل مسئله به عنوان نوعی یادگیری	۳۳۶	هوش یگانه و هوش چندگانه
۳۸۴	انواع مسئله	۳۳۷	الگوی ساخت هوشی گیلفورد
۳۸۵	حل مسئله به عنوان انتقال یادگیری	۳۳۸	نظریه هوش سه‌بخشی استرنبرگ
۳۸۶	انواع انتقال یادگیری	۳۴۱	نظریه هوشهای چندگانه گاردنر
۳۹۰	آموزش حل مسئله	۳۴۳	هوش هیجانی
۳۹۸	پیشنهادهایی برای افزایش تواناییهای حل مسئله در یادگیرندگان	۳۴۴	مفهوم هوشبهر

۴۴۸	آغازین	عواملی که حل مسئله را با مشکل روبه‌رو می‌کنند
۴۴۸	تعریف سنجش آغازین	آموزش انتقال یادگیری
۴۴۹	اجرای سنجش آغازین	تفکر انتقادی
۴۵۰	تعیین ویژگیهای ورودی عاطفی	تعریف و ویژگیهای تفکر انتقادی
۴۵۳	خلاصه فصل	آموزش تفکر انتقادی
۴۵۴	پرسش و تمرین	آفرینندگی
۴۵۷	فصل ۱۶: طبقه‌بندی هدفهای آموزشی	تعریف و ویژگیهای آفرینندگی
	طبقه‌بندی هدفهای آموزشی معروف به	دیدگاه‌های مختلف نسبت به آفرینندگی
۴۵۸	طبقه‌بندی بلوم	آفرینندگی، هوش، و پیشرفت تحصیلی
۴۵۹	طبقه‌بندی هدفهای آموزشی، حوزه شناختی	ویژگیهای افراد آفریننده
۴۶۵	طبقه‌بندی تجدید نظر شده حوزه شناختی	آموزش آفرینندگی
۴۷۰	طبقه‌بندی هدفهای آموزشی، حوزه عاطفی	خلاصه فصل
	طبقه‌بندی هدفهای آموزشی،	پرسش و تمرین
۴۷۴	حوزه روانی-حرکتی	
	طبقه‌بندی هدفهای آموزشی بر اساس	
۴۷۶	انواع یادگیری	بخش ششم: آموزش
۴۸۰	خلاصه فصل	
۴۸۱	پرسش و تمرین	فصل ۱۵: طراحی آموزشی، هدفهای
	فصل ۱۷: آموزش معلم-محور: آموزش	آموزشی، و آمادگی برای یادگیری
۴۸۳	به کمک سخنرانی	تعریف و اهمیت طراحی آموزشی
۴۸۴	تعریف آموزش معلم-محور	الگوهای طراحی آموزشی
۴۸۴	آموزش به کمک سخنرانی	طراحی آموزشی معلم-محور: الگوی
۴۸۴	تعریف روش سخنرانی	عمومی آموزشی
۴۸۵	پیشینه روش سخنرانی	طراحی آموزشی یادگیرنده-محور
۴۸۶	فنون آموزش با روش سخنرانی	بر اساس رویکرد سازنده‌گرایی
	نتایج پژوهشها و نتایج موافق و مخالف	طراحی در سطوح مختلف
۵۰۷	مربوط به آموزش به کمک سخنرانی	مطالعه درس
۵۰۸	موارد استفاده روش سخنرانی	هدفهای آموزشی
۵۰۹	خلاصه فصل	غایتهای پرورشی
۵۱۰	پرسش و تمرین	هدفهای آموزشی رفتاری
	فصل ۱۸: آموزش معلم-محور:	استانداردهای تحصیلی
۵۱۳	آموزش مستقیم	مقایسه هدف با استاندارد
۵۱۴	تعریف و ویژگیهای آموزش مستقیم	آماده ساختن یادگیرندگان برای آغاز
۵۱۶	انواع روشهای آموزش مستقیم	کردن یادگیری
	نتایج پژوهشها و نظریات موافق و	تعریف ویژگیهای ورودی
۵۱۹	مخالف مربوط به آموزش مستقیم	چگونگی تعیین ویژگیهای ورودی
		رفع مشکلات کمبود پیش‌نیازها: سنجش

نتایج پژوهشها و نظریات موافق و	۵۱۹	روش آموزش برای یادگیری در حد تسلط
۵۵۸ مخالف مربوط به روش یادگیری مشارکتی	۵۲۰	مراحل آموزش برای یادگیری در حد تسلط
۵۵۹ خلاصه فصل		نتایج پژوهشها و نظریات موافق و مخالف
۵۶۱ پرسش و تمرین	۵۲۳	درباره آموزش برای یادگیری در حد تسلط
	۵۲۴	روشهای آموزش مستقیم مستقل از معلم
فصل ۲۰: اداره کلاس درس: آموزش	۵۲۵	آموزش برنامه‌ای
۵۶۳ به کمک روشهای تغییر رفتار	۵۲۸	آموزش بر اساس کامپیوتر
۵۶۴ تعریف و اهمیت اداره کلاس درس	۵۲۹	آموزش برخط
اداره کلاس درس: آموزش معلم-محور و		نتایج پژوهشها و نظریات موافق و مخالف مربوط به آموزش برنامه‌ای و
۵۶۴ آموزش یادگیرنده-محور	۵۳۰	آموزش بر اساس کامپیوتر
۵۶۵ سبکهای مختلف اداره کلاس درس	۵۳۱	خلاصه فصل
۵۶۶ سبک اقتدارگرایانه	۵۳۲	پرسش و تمرین
۵۶۷ سبک مستبدانه		
۵۶۷ سبک آزادگذاری	۵۳۵	فصل ۱۹: آموزش یادگیرنده-محور
استفاده از روشها و اصول تغییر رفتار	۵۳۶	تعریف آموزش یادگیرنده-محور
در اداره کلاس درس	۵۳۶	بنیادهای نظری آموزش یادگیرنده-محور
۵۶۸ تعریف و ویژگیهای تغییر رفتار	۵۳۷	آموزش به کمک بحث گروهی
۵۶۸ برنامه تغییر رفتار		مراحل آموزش روش بحث گروهی
روشهای افزایش نیرومندی رفتارهای	۵۳۸	تمامی کلاس
۵۶۹ مطلوب موجود	۵۴۰	بحث گروههای کوچک
۵۶۹ تقویت مثبت	۵۴۲	درس پس دادن در مقایسه با بحث کردن
۵۷۲ تقویت منفی		نتایج پژوهشها و نظریات موافق و مخالف مربوط به بحث گروهی
روشهای ایجاد رفتارهای مطلوب	۵۴۳	مقایسه اثربخشی روش بحث گروهی با
۵۷۴ تازه در دانش آموزان	۵۴۴	اثربخشی روش سخنرانی
۵۷۴ شکل دهی	۵۴۶	آموزش برای یادگیری اکتشافی
۵۷۵ زنجیره سازی		هدفها و ویژگیهای روش آموزش برای
۵۷۶ زنجیره سازی وارونه	۵۴۷	یادگیری اکتشافی
۵۷۷ محو کردن محرک	۵۴۷	مراحل آموزش برای یادگیری اکتشافی
۵۷۷ روشهای نگهداری رفتارهای مطلوب		نتایج پژوهشها و نظریات موافق و مخالف مربوط به روش آموزش برای
۵۷۷ برنامه های تقویت		یادگیری اکتشافی
۵۸۰ رقیق کردن برنامه تقویتی	۵۵۳	روش اکتشافی هدایت شده
۵۸۲ روشهای کاهش و حذف رفتارهای نامطلوب	۵۵۴	آموزش به کمک یادگیری مشارکتی
۵۸۲ روشهای مثبت کاهش رفتار	۵۵۵	اقدامات مورد نیاز آموزش به کمک
۵۸۴ روشهای منفی کاهش رفتار		یادگیری مشارکتی
۵۹۰ خلاصه فصل	۵۵۶	انواع روشهای یادگیری مشارکتی
۵۹۱ پرسش و تمرین	۵۵۸	

۶۲۹	تحصیلی با توجه به زمان و هدف استفاده	۵۹۵	پنجشنبه هفتم: سنجش و ارزشیابی
	پیامدهای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی	۵۹۷	فصل ۲۱: سنجش یادگیری
	استفاده از نتایج ارزشیابی برای بهبود	۵۹۸	تعریف سنجش
۶۳۱	طرح آموزشی	۵۹۸	تعریف اندازه‌گیری
۶۳۲	نمره‌گذاری	۵۹۹	تعریف آزمون و آزمودن
۶۳۲	هدفهای نمره‌گذاری	۶۰۰	تعریف ارزشیابی
۶۳۳	اساس نمره‌گذاری	۶۰۰	طراحی سنجش یادگیری (جدول مشخصات)
۶۳۴	چگونگی نمره‌گذاری	۶۰۱	فواید جدول مشخصات
۶۳۴	استفاده از کامپیوتر در نمره‌گذاری		انتخاب روشهای مناسب برای سنجش
۶۳۵	اصول نمره‌گذاری	۶۰۳	هدفهای مختلف
	تأثیر روشهای مختلف نمره‌گذاری بر	۶۰۳	روشهای سنتی سنجش یادگیری
۶۳۷	عملکرد یادگیرندگان	۶۰۴	روشهای بسته‌پاسخ سنجش
	تأثیر بازخورد یا آگاهی از نتایج کار بر	۶۰۹	روشهای بازپاسخ سنجش
۶۳۹	یادگیری دانش‌آموزان	۶۱۴	روشهای سنجش جایگزین
	کوشش برای یادگیری در مقابل کوشش	۶۱۵	سنجش عملکردی
۶۴۱	برای نمره	۶۱۷	سنجش با کارپوشه
	دیدگاههای موافق و مخالف نمره و	۶۲۱	خلاصه فصل
۶۴۲	نمره‌گذاری	۶۲۳	پرسش و تمرین
۶۴۳	خلاصه فصل		
۶۴۵	پرسش و تمرین	۶۲۵	فصل ۲۲: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۶۴۷	مراجع فارسی	۶۲۶	چگونگی انجام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۶۵۳	مراجع انگلیسی	۶۲۶	روایی
۶۷۱	فهرست موضوعی (نمابه)	۶۲۷	پایایی
۶۸۳	نام‌نامه		دسته‌بندی انواع ارزشیابیهای پیشرفت
۶۹۱	واژه‌نامه انگلیسی - فارسی	۶۲۷	تحصیلی
۷۰۵	واژه‌نامه فارسی - انگلیسی		دسته‌بندی ارزشیابیهای پیشرفت
۷۱۹	جواب سؤالات عینی پایان فصلها	۶۲۷	تحصیلی با توجه به ملاک مورد استفاده
			دسته‌بندی ارزشیابیهای پیشرفت

راهنمای مطالعه کتاب

در فصل ۱۱ کتاب روشهای مختلفی معرفی شده‌اند که استفاده از آنها یادگیری و یادآوری مطالب همه درسها و کتابها از جمله مطالب کتاب حاضر را برای شما آسان می‌کند. علاوه بر آن روشها، در اینجا نیز به نکاتی اشاره می‌شود که رعایت آنها شما را یاری خواهد داد تا مباحث مختلف کتاب حاضر را بهتر و سریع‌تر بیاموزید.

۱. پیش از شروع به مطالعه دقیق کتاب، یک نگاه اجمالی به کل کتاب بیندازید و پیشگفتار، هدفهای کتاب، هدفهای فصلها، عنوانهای داخل فصلها، و خلاصه فصلها را به سرعت از نظر بگذرانید. در این سریع‌خوانی نگران نباشید که چیز زیادی به خاطر شما نمی‌ماند. این کار یک آمادگی ذهنی به شما می‌دهد تا هنگام مطالعه مجدد مطالب را بهتر یاد بگیرید.

۲. پس از بررسی اجمالی کتاب، به مطالعه دقیق فصلها بپردازید. ابتدا فهرست هدفهای یادگیری هر فصل را به دقت بخوانید. (این هدفها از پیش به شما می‌گویند که پس از مطالعه هر فصل قادر به انجام چه کاری خواهید بود.) پس از آن تمام مطالب فصل را به دقت بخوانید و به دنبال یادگیری هدفهای آن فصل باشید.

۳. به طور فعال بخوانید. برای مرور بعدی، صفحات کتاب را علامت‌گذاری کنید و از نکات مهم یادداشت بردارید. منظور از علامت‌گذاری تأکید کردن بر نکات مهم و برجسته ساختن آنهاست. از جمله، می‌توانید زیر کلمات و عبارات مهم کتاب خط بکشید؛ توضیحاتی را که لازم می‌دانید در کنار صفحه حاشیه‌نویسی کنید؛ با نوشتن توضیحات بیشتر در صفحات جداگانه مطالب آموخته‌شده قبلی خود را به مطالب جدید ربط دهید؛ و چنانچه مطالبی که می‌خوانید سازمان نیافته‌اند به کمک شکل، نمودار، یا هر وسیله دیگری که می‌شناسید به آنها سازمان دهید.

۴. پس از به پایان رسانیدن هر فصل، سعی کنید به سؤالاها و تمرینهای آخر آن فصل جواب دهید. اگر پس از مطالعه فصل نتوانستید به تمام سؤالاها آن جواب دهید به مطالب داخل فصل بازگردید و قسمتهای مربوط به سؤالهایی را که جواب نداده‌اید دوباره بخوانید. علاوه بر سؤالهایی مؤلف، سعی کنید خودتان نیز سؤالهایی درباره مطالبی که می‌خوانید طرح کنید و آنها را از خود بپرسید. یعنی اینکه معلم خودتان باشید. این خودآزمایی یکی از اصول اساسی یادگیری موفقیت‌آمیز است.

۵. در استفاده از روشهای مختلف یادگیری متنوع عمل کنید. چنانچه در ارزشیابی از کار خود فهمیدید که موفقیت دلخواه را به دست نمی‌آورید، تغییر روش دهید. مثلاً اگر فصلی را به تنهایی خواندید و مطالب آن را خوب نفهمیدید بار دوم آن فصل را با یکی از دوستانتان بخوانید.

۶. سعی کنید فصلهای هر بخش را به ترتیب مطالعه کنید، زیرا در تنظیم مطالب کتاب، به ویژه در مرتب کردن فصلهای هر بخش، یک روال منطقی در نظر گرفته شده، به گونه‌ای که هر فصل برای فصل بعدی به صورت مقدمه و برای فصل قبلی به عنوان مکمل منظور گردیده است.

۷. در سراسر این کتاب همه‌جا به گفته‌ها، پژوهشها، مقاله‌ها، و دیگر آثار مؤلفان و محققان اشاره

شده است. حفظ کردن این نامها، تاریخها، یا عنوان اثرها لازم نیست. هدف از این کار هم مستند کردن مطالب و موضوعات مختلف کتاب و هم آشنا ساختن خوانندگان با منابع علمی موجود در زمینه روانشناسی پرورشی بوده است. فهرست مشخصات کامل این آثار در پایان کتاب آمده است. مراجعه به هر یک از این آثار و مطالعه قسمتهایی از آن دانش شما را در زمینه روانشناسی پرورشی گسترش می‌دهد و به یادگیری بهتر مطالب کتاب حاضر کمک می‌کند.

هدفهای کلی کتاب

این کتاب برای معلمان فعلی و آتی نوشته شده است؛ اما تمام کسانی که به صورت حرفه‌ای یا غیرحرفه‌ای و مستقیم یا غیرمستقیم به آموزش و هدایت یادگیری دیگران می‌پردازند می‌توانند از موضوعهای متنوع آن بهره بگیرند. هدفهای کلی این کتاب به قرار زیرند:

۱. کسب دانش و مهارت‌های لازم درباره اصول و مبانی روانشناسی پرورشی به عنوان یک علم.
۲. کسب توانایی تشخیص، تحلیل، و تفسیر مسائل و مشکلات تحصیلی و اجتماعی دانش‌آموزان.
۳. کسب توانایی حل کردن مسائل و مشکلات تحصیلی و اجتماعی دانش‌آموزان در محیط آموزشگاه.
۴. آشنا شدن با نظریه‌ها، قوانین، و اصول روانشناسی یادگیری و انگیزش.
۵. کسب توانایی استفاده از نظریه‌ها و قوانین یادگیری و انگیزش در طراحی و اجرای فعالیتهای آموزشی.
۶. کسب دانش و مهارت‌های مربوط به روشها و فنون آموزش و کسب توانایی استفاده از آنها در آموزش موضوعهای مختلف درسی.
۷. آشنا شدن با منابع و مآخذ گوناگون روانشناسی پرورشی و زمینه‌های وابسته، و کسب توانایی استفاده از آنها.
۸. علاقه‌مند شدن به موضوعها و مباحث مختلف روانشناسی پرورشی.
۹. ارج نهادن به دانشمندان و پیش‌کسوتان رشته روانشناسی پرورشی که در این راه خدمت کرده‌اند.

* * * * *

در راستای تحقق هدفهای کلی بالا، برای هر یک از فصلهای کتاب نیز تعدادی هدف دقیق نوشته شده است. امیدوارم با یادگرفتن این هدفهای دقیق در رسیدن به هدفهای کلی کتاب توفیق یابید.

تعریف، موضوع، و روشهای پژوهش
روانشناسی پرورشی

فصل ۱: یادگیری، آموزش، و روانشناسی پرورشی

فصل ۲: پژوهش در روانشناسی پرورشی

فصل ۱

یادگیری، آموزش و روانشناسی پرورشی

هدفهای یادگیری

- از شما انتظار می‌رود که پس از مطالعه و یادگیری محتوای این فصل بتوانید:
۱. نقش روانشناسی پرورشی (روانشناسی تربیتی) را در کمک به معلمان توضیح دهید.
 ۲. یادگیری را تعریف کنید و ویژگیهای مهم تعریف یادگیری را توضیح دهید.
 ۳. رفتار و عملکرد را تعریف کنید و آنها را با هم مقایسه نمایید.
 ۴. رابطه بین رفتار و یادگیری را توضیح دهید.
 ۵. آموزش و تدریس را تعریف کنید و آنها را با هم مقایسه نمایید.
 ۶. پرورش و کارآموزی را تعریف کنید و آنها را با هم مقایسه نمایید.
 ۷. روانشناسی پرورشی یا روانشناسی تربیتی را به عنوان یک شاخه علمی تعریف کنید و دیدگاههای مختلف مربوط به موضوع این علم را توضیح دهید.
 ۸. مجموعه دانش حرفه‌ای معلمان را توضیح دهید.

